సముద్రం

గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఉద్రేకంతో నెరటాల్ని తలకి కొట్టుకుంటూ, అర్థంలేని వారిగా లకి తల ఒక్కటంటే అపాయముల్ని తిట్టుకుంటూ, ఏరాపుగా కాలు జారిన అనాథల కథల్ని చెప్పి పెట్టుకొంటూ, అంభూరాలు కల్లి [illegible] కుట్టుకుంటూ, [illegible] పోయే ఉద్రేకపు అంచుల్ని ఒళ్లో తనలోకి తనే నెట్టుకుంటూ తొందర పడి బాట తూలిన పెద్దమనిషి లాగ గొణుక్కొంటూంది. అన్ని సముద్రాలకీ లాగే పరిష్కారం తెలిసినట్టు [illegible] కాలుదువ్వుతూంది సముద్రం.

* * *

భయం భయంగా, జీవితంలో సంపాదించుకొన్న మొదటి [illegible] [illegible] మాటల్ని [illegible] రావు [illegible] [illegible] నిండిన వేళలో, బంతులు [illegible] అలలు [illegible] [illegible]

కలిగించాయి—మూడు వెనకలు మిరిచి పోయిన యౌవనోద్రేకపు పర్యవసానాలకు సముద్రం 'తీర్పు'—నిరాశ్రయు అయిన మానసిక వేదనా పాంథులకు సముద్రం చల్లని చలివేంద్రం—బుజ్జగించే ఓదార్పు.

• • •

సూర్యగ్రహణం రోజున దినకరుని తేజాన్ని పాము మింగిన వేళ బీభత్సం సగం మింగిన శరీరాన్ని ఉప్పునీళ్ళలో కడుక్కొంటున్న ముత్తైదు మూడో కొడుకు, ఆరేళ్ళ కిందట ఆంధ్రుల అభిమాన చిత్రం పోస్టర్ గుడిసెగా వేసుకున్న చీకటి కోణంలో, మురికి కాలువ పారుగున పక్క గదిలో ఆ రోజే షిప్పు నుంచి దిగిన ఫ్రెంచి సోల్జర్ల రాక్షస రతి కేకల సంగీతం మధ్య తన చెల్లెలి బాధా కలిత ఆక్రందనాల్ని పెడచేసుకున్న విరువవ్వుల మధ్య, విస్కీ వాసనల మధ్య, ఖరీదైన విదేశీ వాద్యాల మధ్య సగం ఆరిన కిరసనాయిలు దీపం వెలుగులో తాము జరిపే చోట తలదాచుకొన్న మనుషుల్ని చూసి సిగ్గుపడి పారిపోతున్న పందికొక్కుల కలుగులో పుట్టాడు భావిభారత పౌరుడు. ఈ భారత భూమిపై కర్మకీ, ధర్మకీ వారసుడు. వాడి బతుకును ఈడిగల బడుతున్న శరీరంతో ఇటు సుఖానికీ, అటు ఉపాధికీ, ఇటు ప్రేమకీ, అటు ఆకలికీ తాకట్టు పెట్టిన కన్నతల్లి ఎన్నోసార్లు 'ఈ బడతడు ఈ మురికి కడుపులో ఏల పడాలి? పుట్టి పాడు బ్రతుకును మోసే కంటే వస్తే ఏ సాగరానికో ఎల్లిపోడా?' అనుకొన్న కన్నతల్లి అజ్ఞాతవాంఛను [illegible]ంచుకొని, అరక్షణంలో కెరటాల్ని చాచి తనలోకి లాగేసుకొంది సముద్రం—సముద్రం పారదర్శి—ఎన్నో కష్టభరిత ప్రణయాలకూ, మరెన్నో కష్టభరిత జీవితాలకూ సమవేది.

• • •

జీతం వచ్చిన మూడో రోజునుంచి సందెవేళలో మంచినీళ్ళకు అలవాటు పడ్డ ఎల్డీసీ ఆనందరావు కూతుర్ని కాపరానికి పంపడానికి అరిటిపళ్ళు అరువుఖాతా అడగడానికి బడ్డీకొట్టువాడి ముందు ముఖం వేళ్ళాక, పెద్దబ్బాయి ఆ రోజు పెట్టుకోవాలన్న అరవయ్యో అప్లికేషన్‌కి ప్రవేశ రుసుం కట్టలేక, తెలుగు సినిమా చూడని 20 ఏళ్ళ వెలిసిపోయిన పాత ఆశని పెళ్ళాం ముఖంలో చూడలేక, అర్ధరాత్రి హెచ్చరించే తండ్రీ దగ్గు తన బీదరికం అనీ, దానికి డాక్టరు టీ. బీ. అని దొంగ పేరు పెట్టాడనీ గుర్తించుకోలేక, అకాలంలో ఆఖరి అబ్బాయి పోవడానికి

సమయానికి వైద్యసహాయం లేకపోవడం కారణం కాదనీ, సమయానికి డాక్టరు కొనమన్న ఇంజక్షన్లు కొనడానికి తన జేబు తిరస్కరించిందని ఒప్పుకోలేక— ఎంతై ఏళ్ళు నాగరిక ప్రపంచంలో చాలా గౌరవంగా, నమ్రతగా బీదరికాన్నీ, ప్రభుత్వం పైభృతీ మోసిన ఆనందరావు ఇంటి కెళితే రక్తం ఆర్చుకుపోయిన భార్య కళ్ళలో ఆ రాత్రి వంటకు అర్ధశేరు బియ్యానికి ప్రశ్న ఎదురవుతుందని, ఈ రోజుల్లోనే ఏదో ఒక రోజు తండ్రీ ఊపిరి అయిష్టంగా సెలవు తీసుకుంటుందని తెలిసి, ఇంటికనుకొని దారి తప్పి కన్ను పొడుచుకున్నా కనిపించని చీకటిలో సముద్రానికి అడ్డంగా పడి ధైర్యంగా నడిచాడు. సముద్రం అవిధేయుడయిన భర్తకు ఆత్మగౌరవంతో సేవలు చేస్తున్న భార్య లాంటిది. అన్నిటినీ ఆనుషంగికంగా అనుభవించాక జీవితం అంతిమ దశలో గంభీరంగా తపస్సు చేసుకుంటున్న ఋషి.

• • •

రాబోయే ప్రతి పడవలోనూ పదేళ్ళ కిందట మాయమయి పోయిన మావ తిరిగి వస్తాడని యౌవనం తొలి మెట్టు దగ్గరే వృద్ధాప్యాన్ని వరంగా తీసుకొని, జీవితాన్ని ఒక్కొక్క ఆశగా, ఒక నివేదనగా ఒక నిట్టూర్పుగా, ఒక నిరీక్షగా, నిశ్వాసంగా, విశ్వాసంగా గడిపే మాలచ్చికి—మావని విరిగిపోయిన షిప్పుకాడ సముద్రమే మింగిసినాదని, అంగరుకొమ్ముల చిక్కుకొని ఆర్చుకుపోయిన ఎముకల గూడుకి వేలాడే చెవిపోగు మాలచ్చి పదేళ్ళు పదిలంగా దాచుకొన్న ఆశని నిప్పులపాలు చేసినప్పుడు, "ఒరి మామో! నువ్వు లేని బతుకు నాకేల? నువ్వెడ నుంటే నేనూ ఆడనే" అంటూ మీది మీది కొచ్చిన మాలచ్చి మహా పాతివ్రత్యాన్ని వినయంగా నిరూపించింది సముద్రం—ఆశలు గొన్న జీవితాలకు హఠాత్తుగా ముగింపు రాసే రక్కసి సముద్రం.

అకాలంలో నయినా అరువు తెచ్చుకున్న రంగులతో అందాన్ని నటించ వచ్చునని అపార్థం చేసుకొన్న నటమణి, ఎప్పుడో వయస్సుకి రెక్కలొచ్చిన తొలి రోజుల్లో తొందరపాటుకి సాక్ష్యంగా మిగిలిన కొడుకు కాలేజీ చదువుకి, వాడు బి. ఎ. పట్టా పుచ్చుకున్నాక రహస్యంగా నలుగురి మధ్యా నిలబడి కళ్ళారా చూడాలనే ఆనందాన్ని నెమరు వేసుకుంటూ అంతదాకా ఆకలినీ, అవసరాన్నీ చంపుకోవడానికి క్షణ క్షణం జీవితాన్ని తాకట్టు పెడుతూ, ఎప్పుడో వెలిగే చిన్న దీపాన్ని ఊహించుకుంటూ, క్షణ క్షణం చీకట్లో అడుగులు వేసుకొంటూ, ఎప్పుడో కళ్ళనిండా నిండే నీటితెరల కోసం మనస్సు అట్టడుగున మిగిలిన ఆనందపు పొరల కోసం, అనుక్షణం మృత్యువు ఒడిలోకి జారుకొంటూ ఆ రాత్రి— ఆ రాత్రి ఆఖరి ఇన్‌స్టాల్‌మెంటు జీతాన్ని ఊహించుకొని అర్ధరాత్రి చేతికో నలిగిపోతున్న తరుణంలో ఆరో విటుడికీ, అవసరార్థం ఏర్పరుచుకున్న భర్తకీ జరిగిన ఒప్పందం ప్రకారం మెత్తని తలగడా క్రింద, నలిగిన మల్లెపువ్వుల కింద, తీరని కోరికల కింద, తియ్యని ఆశయాల కింద ఆమె ఊపిరి స్తంభించిపోయినప్పుడు, ఆ రాత్రి ఆమెని నిశ్శబ్దంగా తనలో దాచుకొని నిండు కుండ లాగ [illegible] ఊరుకొంది సముద్రం. బాధ్యత మరిచిపోయిన బందిపోటు లాంటిది సముద్రం—వయస్సులో వెర్రి తిరుగుళ్ళకు పోయి పోయి వృద్ధాప్యంలో నిస్సహాయంగా నిలబడిపోయిన ముసలి వాంతకుడి లాగ మూగనోము పట్టుకొంది సముద్రం.

• • •

అలవాటుగా వయస్సుని నమ్ముకొన్న ఓ అందగాడికీ మనస్సుని నమ్ముకొన్న ఓ అమాయకురాలు వయస్సుని అమ్ముకొన్నప్పుడు ఇటు సిగ్గును పంచుకొన్న ఇన్నవారూ, అటు నిప్పహోయపు కథ విన్నవారూ, అందరూ చేతులు కడుక్కొన్నప్పుడు ఆకలి తీరిన క్షుద్రుడు అవసరం తీరాక బాధ్యతల్ని విదిలించుకొన్నప్పుడు, 'తప్పు'ను గుర్తుపట్టడం తెలిసి వయస్సులో తప్పనిసరిగా అందులో తల మునక అయినప్పుడు ఆ అందమయిన ఆడపిల్ల ఏం చెయ్యాలో ఏడు నెలలు ఆలోచించి నానాటికీ పెరిగే నలుగురి మాటల్ని భరించలేక, ఓ వర్షాకాలం తనని శరణు జొచ్చినప్పుడు ఘొల్లుమని ఏడుస్తూ తన ఒడిలోకి లాక్కొంది సముద్రం—ఆమె కష్టాన్ని బయట పెట్టకూడదని ఆమె కడుపులో పెరిగే ఏడు నెలల పసిగుడ్డుతో రహస్యంగా రాజీ పడింది — దేశాంతరం పోయిన భర్త కోసం శతాబ్దాలుగా ఎదురు చూస్తున్న పెద్ద ముత్తయిదువ సముద్రం—పుట్టబోయే కొత్త శిశువుకు అనుక్షణం ప్రోది చేస్తూ, గంభీరంగా ఎదురు చూసే పెద్ద బాలింతరాలు సముద్రం.

• • •

ఇష్టంలేని మాంగల్యానికి సంప్రదాయం పేరిట బలి చెయ్యాలని నమస్తూ పారాణి రాసి పెళ్ళికూతుర్ని చేస్తే గుండె విప్పి చెప్పుకోవాలని వచ్చిన ముక్కుపచ్చలారని అమ్మాయి మీద మూర్ఖంగా చావుతెరను కప్పింది సముద్రం. విషణ్ణ హృదయులకీ, విచక్షణ ప్రమేయం లేని వింత పరిష్కారాలకూ, ఊరడింపులకూ, ఉపశమనానికీ వింత దేవాలయం సముద్రం.

• • •

సముద్రం చాలామంది జీవితాలకు సమవేది. ఎన్నో జీవితాలకు పారదర్శి. వెలుగు నీడల వైచిత్రులను అనుక్షణం విప్పే నిరంతర జిజ్ఞాసి. అన్నిటినీ ఆనుషంగికంగా అనుభవించాక జీవితం అంతిమ దశలో గంభీరంగా తపస్సు చేసుకొంటున్న ఋషి. ఆశలుగొన్న జీవితాలకు హఠాత్తుగా ముగింపు రాసే రక్కసి. ఆకాశం, భూమీ తగాదా పడకుండా నిశ్శబ్దంగా మధ్య నిలబడే పెద్దమనిషి. హృదయంలో తియ్యదనాన్ని పంచి ఇచ్చి ఇచ్చి, అందరి కన్నీటినీ పంచుకొని పంచుకొని గుండెకే కన్నీటి రుచిని అలవాటు చేసిన గరళకంఠి—సముద్రం ఒక గుర్తు, హెచ్చరిక, ఒక నినాదం. దుఃఖార్తులకు ఆటవిడుపు; రసపిపాసువులకు మేలుకొలుపు; మంచికీ చెడుకూ మధ్య తట్టుగానే నిరాడంబరంగా తెరుచుకొనే తలుపు, అందమయిన తలపు. ★